

henstand indadtil, saa forekommer det mig unægtelig, at hvad der her er foreslaaet af Regeringen, er yderst beskedet, snarest maa siges at være et Minimum. Der er i Virkeligheden slet ikke her Tale om et Moratorium. Et Moratorium vil i teknisk Forstand altid sige en almindelig Regel om, at Folk har Betalingshenstand. Her er ikke gjort noget som helst andet end, at der gives Domstolene Lejlighed til sammen med mange andre Ting, som de har Lov til at skønne om, ogsaa at skønne om, hvorvidt der kan gives Henstand under Hensyn til de vanskelige Forhold, hvorunder vi lever. Maa jeg straks sige, at det forekommer mig ikke at være rigtigt, ikke tilstrækkelig logisk, skønt det tilsyneladende ved første Øjekast ser ret bestikkende ud, naar Mindretallet siger: Vi vil være med til at give Henstand med Betaling af indenlandsk Gæld i saadanne Tilfælde, hvor det er Moratorium i de omgivende Lande, som forhindrer en eller anden næringsdrivende fra at faa sit Tilgodehavende ind fra Udlandet. Thi det vilde kun være træffende, fyldestgørende, det vilde kun have den tilbørlige logiske Berettigelse, hvis det var saaledes, at det eneste, der i dette Øjeblik er sket i Verden, var dette, at nogle af de os omgivende Lande havde truffet Moratorieforanstaltninger. Men foruden dette ved vi alle, at der føres en stor og heftig Krig rundt omkring, og at den blandt andet ogsaa influerer paa Farvandede, altsaa er en Søkrig, og det betyder, at medens mange Danske er i det Tilfælde, at de ikke kan faa deres Tilgodehavende, deres Penge hjem fra Udlandet, er mange andre Danske i det Tilfælde, at de ikke kan faa deres Varer hjem fra Udlandet, og dette kan volde dem lige saa megen Vanskelighed. Deres Varer betyder deres Hjelpe- og Raastoffer til Fortsættelse af deres Fabrikation, deres Varer kan betyde de Varer, de skal fylde deres Butikker med, og som de skal sælge, Varer, hvormed de overhovedet skal drive deres Erhverv. Derfor synes jeg, at naar man overhovedet — og det anser jeg efter den Udvikling, jeg har givet, for utvivlsomt — er nødsaget til at træffe nogle til det ubetingede Moratorium for udenlandsk Gæld svarende eller sig dertil sluttende Foranstaltninger om Betalingshenstand indadtil, er det det beskednest mulige, hvad der her er foreslaaet af Regeringen. Her skal Debitor oven i Købet stævnes, som der ogsaa rigtigt er gjort opmærksom paa. Og just derfor kan jeg ingenlunde dele det mørke

Syn, som den ærede foregaaende Taler (Birch) udviklede. Naar man hørte den ærede Taler, skulde man tro, at hvis dette Lovforslag blev vedtaget, var det overhovedet Begyndelsen til Enden her i Landet. For det første udviklede den ærede Taler, at Domstolene i Stedet for at skaffe Kreditorer deres Ret vilde gaa over til at blive et Værn for alle mulige slemme Debitorer, letbenede, robuste Debitorer — jeg ved for Resten ikke, hvorledes man paa een Gang kan være letbenet og robust, men det bliver nu den ærede Talers Sag —, et Værn for alle dem, der, som han udtrykte det, ikke behager at ville betale. Og endelig til syvende og sidst, efter at Domstolene saaledes var gaaet over til ganske at forandre deres Funktion til det stik modsatte af det, man skulde antage var det rigtige overfor Betalingsforhold, omstyrtedes ogsaa hele Moralens i Danmark, hvilket ganske mindede mig om det bekendte Tilfælde, hvor et af døds spøgefuldt Medlem af Tinget en Gang tænkte paa at indbringe et Lovforslag, hvis § 1 skulde lyde: Moralens afskaffes i Danmark. Det forekommer mig ligefrem, at det ærede Medlem i dette Lovforslag saa en Slags skjult Skrift, saa at der imellem Linierne stod: Moralens afskaffes i Danmark. Men jeg tror nu ikke, det vil gaa saa forfærdeligt til, jeg tror ganske omvendt, at den Omstændighed, at man skal lade sig stævne for overhovedet at faa en saadan Betalingshenstand, netop vil medføre, at de Mennesker, som under andre Omstændigheder vilde kunne føle sig fristede til at benytte et saadant Moratorium til Trods for, at de meget godt kunde betale, nok skal vogte sig vel for at gøre det, navnlig da, som det ærede Medlem, der jo selv er næringsdrivende, udmærket godt ved, enhver næringsdrivende er bange for at lade sig stævne, fordi det indvirker i høj Grad baade paa hans øvrige Kreditorers Betragtninger af ham og paa hele hans sociale Omdømme. Det sidste Moment bør efter min Mening saa meget mere fremhæves, som det ikke alene gælder de næringsdrivende, men det er en ganske udbredt Forestilling i Borgerskabet, om jeg saa maa sige, at man nødig lader sig stævne. Derfor tror jeg, det skal vise sig, at den Maade, hvorpaa Henstandsbestemmelserne udføres her, nok skal skabe en nogenledes fornuftig Begrænsning.

Der staar i Mindretallets Begrundelse, at Lovgivningsmagten bør ikke bidrage til at forøge den Følelse af Lammelse og